

הודעה לתקשורת

אתר: www.cbs.gov.il; דוא"ל: info@cbs.gov.il; פקס: 02-6521340

ירושלים, כ"א בתמוז, תשפ"ג
10 ביולי, 2023
219/2023

צמצום בכוח אדם בענפי ההייטק מתחילת 2022 עד סוף המחצית השנייה של 2023: נתונים מתוך הפרק המתחלף בסקר הערכת המגמות בעסקים לחודש יוני 2023

Reduction in the Labour Force in the High-Tech Industries from the Beginning of 2022 Through the End of the Second Half of 2023: Findings from the Special Topic of the Business Tendency Survey, June 2023

סקר הערכת המגמות בעסקים הוא סקר חודשי שבו פונים למנהלים במגזר העסקי בענפי התעשייה הבינוי, המסחר הקמעוני, המלונאות והשירותים.

במהלך חודש יוני 2023, נשאלו המנהלים **מענפי השירותים** העונים למדגם סקר מגמות כ-5 שאלות:

1. האם במחצית הראשונה של שנת 2022 צומצם כוח האדם בחברה שלכם? כן/לא
2. האם במחצית השנייה של שנת 2022 צומצם כוח האדם בחברה שלכם? כן/לא
3. האם במחצית הראשונה של שנת 2023 צומצם כוח האדם בחברה שלכם? כן/לא
4. בהשוואה למחצית השנייה של שנת 2022, האם מספר העובדים שעזבו ביוזמתם את החברה השנה – עלה / ללא שינוי / ירד
5. מה מבין הגורמים הבאים הכי פגע בפעילות הכלכלית שלכם השנה? (קשיים בגיוסי הון סיכון / ירידה בביקושים / קשיים בקבלת אשראי / אחר / אין פגיעה כלכלית)

מדגם הסקר מייצג כ-4,200 חברות שירותי הייטק¹ שבהן כ-5 משרות ויותר וכ-14,000 חברות בענפי השירותים שאינם הייטק.²

¹ חברות בענפי הכלכלה האלה: תכנות מחשבים, ייעוץ בתחום המחשבים ושירותים נלווים אחרים (62) שירותי מידע (63) ומחקר מדעי ופיתוח (72).

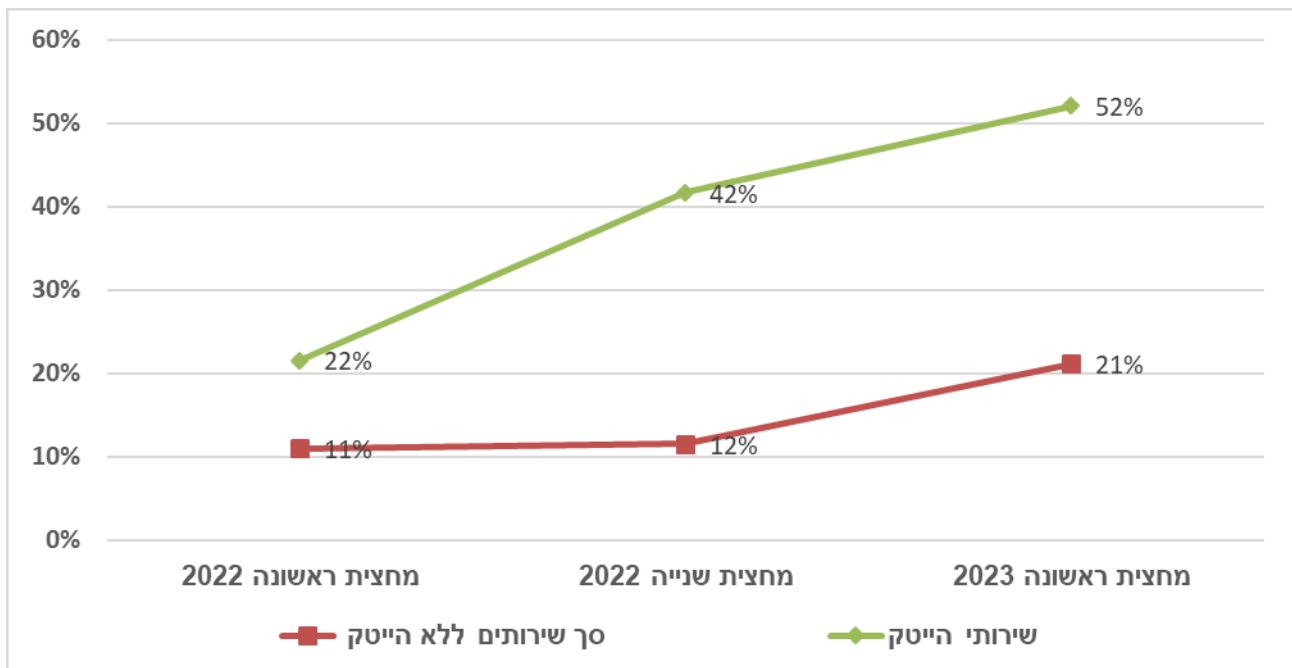
² חברות בענפי הכלכלה האלה: שירותי תחבורה והובלה (סדר H) שירותי מזון ומשקאות (56) שירותים פיננסיים (סדר K) ושירותים מקצועיים (סדרים L, N) וכן סדר M ללא ענף 72.

- באחוז חברות ההייטק (בענפי השירותים) המדווחות שהיקף התעסוקה שלהן הצטמצם חלה עלייה חדה מכ-22% מהחברות במחצית הראשונה של שנת 2022 לכ-52% במחצית הראשונה של שנת 2023.
- באחוז החברות בענפי השירותים ללא הייטק שמדווחות על צמצום בהיקף התעסוקה חלה עלייה מתונה מ-11% במחצית הראשונה של שנת 2022 לכ-21% במחצית הראשונה של שנת 2023.
- על פי דיווחי המנהלים של חברות בענפי שירותי הייטק חצי השנה האחרונה חלה ירידה בהיקף המועסקים העוזבים את החברה מרצון. בענפי השירותים ללא הייטק לא חלה ירידה כזו. שוני זה מחזק את ההבדל בסביבה הכלכלית בין שני הענפים.
- כ-33% מהמנהלים בחברות בענפי שירותי ההייטק דיווחו שלא הייתה כל פגיעה כלכלית בחברתם בחצי השנה האחרונה.
- על פי דיווחי המנהלים של חברות בענפי שירותי הייטק שדיווחו על פגיעה כלכלית, הגורם המשמעותי ביותר לפגיעה בשנת 2023 הוא ירידה בביקושים למוצר של חברתם, והגורם השני בחומרתו הוא קשיים בגיוס הון סיכון.

צמצום התעסוקה בענפי השירותים ובשירותי הייטק בשנה וחצי האחרונות³

במחצית הראשונה של שנת 2022 כ-22% מהחברות בענפי שירותי הייטק דיווחו על צמצום בכוח האדם. לאורך התקופה חלה עלייה באחוז זה והוא הגיע לכ-52% במחצית הראשונה של שנת 2023⁴ (תרשים 1). בהשוואה לענפי שירותים אחרים, ענפי שירותי הייטק מושפעים יותר מהמצב הגלובלי, מעליית הריבית ומחוסר הוודאות. גם בחברות מענפי השירותים שאינם הייטק, חלה עלייה באחוז החברות שדיווחו על צמצום. אולם אומדן זה נשאר נמוך משמעותית ביחס לענפי שירותי הייטק, ועמד על כ-21% מהחברות במחצית הראשונה של 2023.

תרשים 1 - אחוז החברות שבהן דיווחו על צמצום בכוח האדם לפי תקופה וענף כלכלי

³ יש לציין שבסקר לא נבדקה מידת הצמצום, ושכל תקופה בחלק מהחברות התעסוקה מצטמצמת ובחלק מהחברות – התעסוקה מתרחבת.

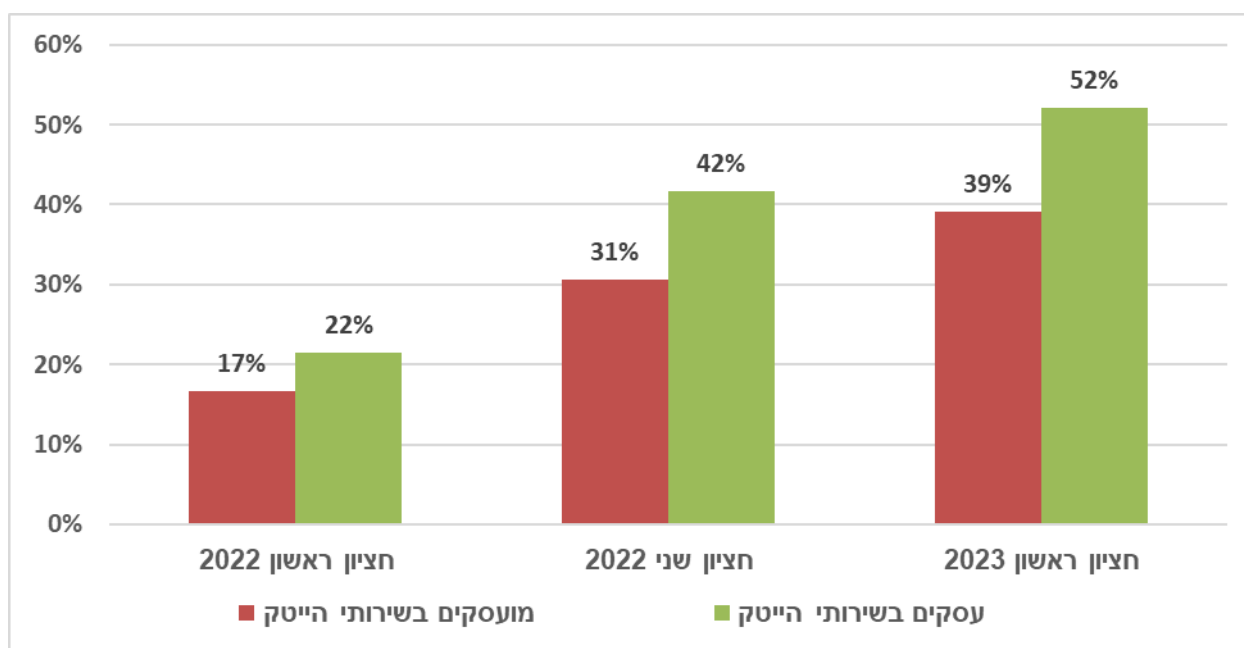
⁴ אחוז זה מייצג את אומדן החברות שדיווחו על צמצום בתעסוקת חברתם ביחס למחצית השנייה של שנת 2022

צמצום התעסוקה בחברות מענפי הייטק – השוואה בין אומדני עסקים לאומדני מועסקים

בתרשים 2 מוצגים האומדנים לפי שתי שיטות חישוב שונות:

- אומדן העסקים – מייצג את אחוז העסקים באוכלוסיית הסקר שענו שחל בחברתם צמצום בכוח האדם.
 - אומדן המועסקים – מייצג את אחוז המועסקים בחברות אלו מתוך סך המועסקים בענפי הייטק שירותים. כלומר, אומדן זה מביא לידי ביטוי את גודל החברה במונחי היקף תעסוקה.
- בתרשים רואים שאומדן המועסקים נמוך מאומדן העסקים. המשמעות של זה היא שחברות גדולות מדווחות על פחות צמצומים בהשוואה לחברות קטנות ובינוניות. עם זאת, אפשר לראות שגם לפי שיטת חישוב זו חלה עלייה מגמתית לאורך התקופה.

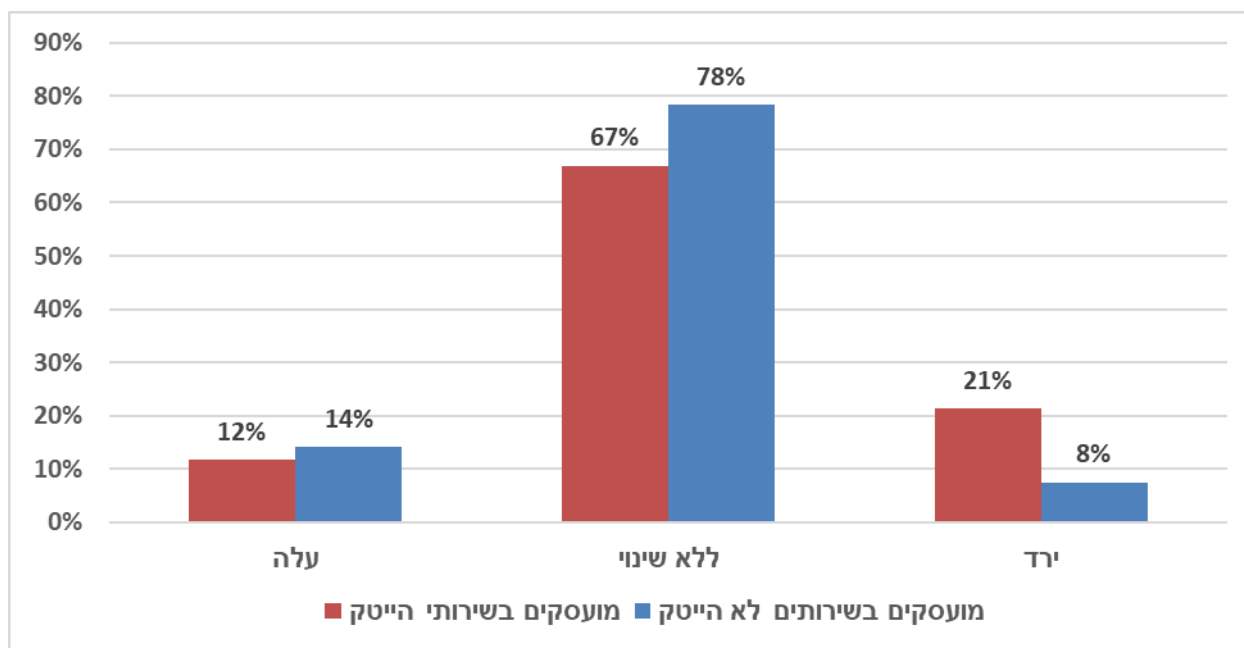
תרשים 2 - אומדני עסקים ואומדני מועסקים של חברות שבהן דיווחו על צמצום בכוח האדם, לפי תקופה

עזיבת עובדים מיוזמתם בשנת 2023

בתרשים 3 מוצגים השינויים בהיקף העובדים שעזבו ביוזמתם את מקום העבודה במחצית הראשונה של שנת 2023 לעומת המחצית השנייה של שנת 2022 במונחי מועסקים. יותר מנהלים מדווחים שהיקף העובדים שעזבו ירד. ייתכן שהירידה בעזיבה נובעת מחוסר הוודאות ומהתנודתיות בענפי ההייטק בחצי שנה האחרונה.

תרשים 3 - השינוי בהיקף העזיבה מרצון בענפי ההייטק ובענפי השירותים ללא הייטק במחצית הראשונה של 2023 לעומת המחצית השנייה של 2022 (אומדן במונחי מועסקים)

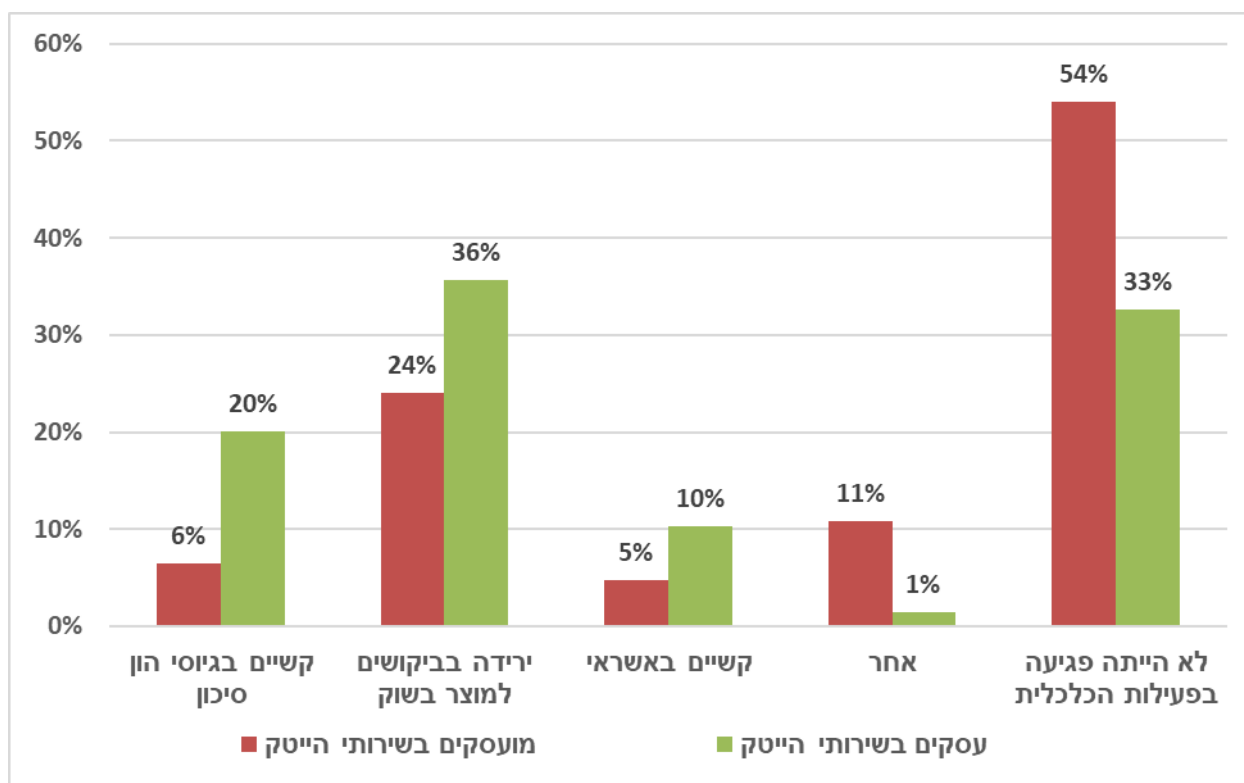
הגורם המשמעותי ביותר בפגיעה הכלכלית בחברות בענפי הייטק

המנהלים נשאלו גם על הגורם העיקרי לפגיעה הכלכלית בחברתם בחצי השנה האחרונה. הממצאים מוצגים בתרשים 4 לפי שיטות החישוב השונות. הגורם המשמעותי ביותר לפגיעה היה ירידה בביקושים למוצר של חברתם (בכ-36% מהחברות הגדירו אותו כך) ואחריו הגורם קשיים בגיוס הון סיכון (בכ-20% מהחברות). הנתונים על הירידה בהיקף גיוס הון סיכון השנה שפורסמו על ידי מספר גופים⁵ תואמים לתמונה המצטיירת מהאומדנים.

בכ-33% מהחברות דיווחו שלא חלה כל פגיעה כלכלית אצלן בחצי השנה האחרונה. אפשר לראות שהאומדן לפי אחוז המועסקים גבוה יותר – בחברות שהעסיקו כ-54% מהמועסקים דיווחו שלא הייתה פגיעה כלכלית. הבדל זה מצביע על כך שהפגיעה הכלכלית התרכזת יותר בעסקים הקטנים והבינוניים.

תרשים 4 - הגורם המשמעותי ביותר לפגיעה הכלכלית במחצית הראשונה של 2023, לפי אומדני

עסקים ואומדני מועסקים

⁵ על פי דוח של רשות החדשנות חלה ירידה משמעותית בגיוס הון סיכון בשנת 2022 בהשוואה לשנת 2021, ועל פי נתונים של ארגון SNPI חלה ירידה בגיוס הון ברבעון הראשון של שנת 2023.